

Годівля дійних корів.

План лекції

- 1 *Годівля високопродуктивних корів. Організація годівлі корів у літній період.*
- 2 *Режим годівлі корів.*

Годівля високопродуктивних корів. Організація годівлі корів у літній період.

Організація правильної годівлі високопродуктивних корів має свої особливості, їх готують до інтенсивної лактації ще в сухостійний період. Як відомо, в останні 100 днів тільності формується 70-80 % маси плоду. У зв'язку з цим значно зростає енергетичний, білковий, вуглеводний і мінеральний обмін в організмі тільних корів. У перші- 50-60 днів після отелення високопродуктивні корови не здатні поїдати і засвоювати таку кількість поживних речовин, яка необхідна для виробництва молока. Тому зростаюча потреба в значній мірі покривається за рахунок запасів тіла. У цей період корова може втрачати близько 40-50 кг маси тіла. Раціони годівлі тільних високопродуктивних корів у період сухостою повинні бути збалансовані за всіма поживними речовинами. Вміст енергії у 1 кг сухої речовини у раціонах таких корів повинен бути не нижчим 1,0 корм, од., або 11,5 МДж обмінної енергії, перетравного протеїну - 105-110г. Збалансована годівля тільних високопродуктивних корів в період сухостою за деталізованими нормами дозволяє створити належні резерви поживних речовин у тілі тварин. Лише добре вгодовані корови можуть бути роздоєні до високих добових надоїв.

Рівень молочної продуктивності корів на 70-80 % залежить від споживання сухої речовини. У новотільний період та період роздою значно зростає продуктивність. Найвищі надої ириходяться па 50-60 день лактації, а максимальне споживання кормів - на 70-90 день. Тому у перші декади відбувається мобілізація резервів тіла, і завдання зооветспціалістів полягає в організації такого рівня годівлі, яка забезпечувала б мінімальне «здоювання з тіла».

У перший тиждень після отелення високопродуктивних корів необ хідно годувати індивідуально, із врахуванням загального стану тварини та її молочної залози. Найкращими кормами у цей період є злакове та злаково бобове сіно (яке згодовують вволю), сінаж та концентровані корми. Всі корми мають бути високої якості. Кількісь концентратів у цей період не повинна перевищувати 2-3 кг. При нормальному стані молочної залози до раціону високопродуктивних корів з 7-10 дня після отелення вводять коренебульбоплоди та силос, поступово збільшуючи їх даванку. У цей період поступово збільшують і рівень концентратів. На повний раціон корів переводять на 15-20 день. Роздій високопродуктивних корів слід розпочинати через 3-5 днів після переведення їх на повний раціон (20-25 день після отелення). У зв'язку з тим, що споживання сухої речовини на початку роздою с ще недостатнім, а продуктивнісьг зростає, концентрація енергії та поживних речовин у 1 кг сухої речовини раціону новина бути максимальною (близько 12 МДж), а рівень клітковини - мінімальним (15-17 %). Авансовану годівлю високопродуктивних корів проводять за рахунок

збільшення коренебульбоплодів та концентратів при значному споживанні сіна, силосу та сінажу. Кількість концентратів в цей період на 1 кг молока має бути 350-400 г, а коренебульбоплодів до 25 кг на голову на добу.

З початком періоду нової тільності (60-120 днів) відбувається послаблення домінант лактації та спостерігаються зміни в обміні речовин, які направлені на розвиток плоду та поповнення запасів поживних речовин в організмі, що супроводжується зниженням молочної продуктивності. Тому у середині лактації треба знижувати рівень концентрованих кормів (до 300—350 г на 1 кг молока), збільшуючи кількість об'ємистих кормів (сіно, силос, сінаж). Збільшення кількості концентратів у цей період, з метою утримання досягнутого рівня продуктивності, може спричинити порушення вуглеводножирового обміну, що призведе до кетозів та зниження продуктивності.

Відновлення запасів енергії в організмі високопродуктивних корів повинно відбуватись в останню третину лактації (приблизно за 100 днів до закінчення лактації). Тому в цей період кількість поживних речовин повинна бути такою, щоб забезпечити підтримання життєвих процесів, утворення продукції та збільшення живої маси у межах 0,5 кг на добу.

Високопродуктивні корови важко запускаються. У зв'язку з цим, за 7-10 днів до початку запланованого сухостійного періоду у раціоні цих корів значно зменшують (або тимчасово виключають) концентровані і соковиті корми. Рівень поживних речовин у раціоні цього періоду має становити 60-80% до норми.

У високопродуктивних корів упродовж всієї лактації обмін речовин проходить на високому рівні. Тому необхідно постійно слідкувати за забезпеченням тварин енергією, протеїном та біологічно активними речовинами.

Високопродуктивні корови споживають максимальні рівні сухої речовини. Забезпечення такого споживання підтримується дотриманням відповідних режимів годівлення кормів. Кратність їх годівлі має становити не менше 4-6 разів на добу. Оскільки тип годівлі таких тварин в основному є концентратним (концентрати не повинні перевищувати 2-2,5% живої маси корови), то правильне годівлення їх є важливим. Кількість концентратів за одну даванку не повинна перевищувати 2,5 кг на одну голову. Їх необхідно годівити до, та після годівлення об'ємистих кормів (силос, сінаж, сіно) або в суміші з ними. У зимові раціони високопродуктивних корів не слід включати жом, барду, солому та інші низькопоживні корми. У літній період краще корів випасати на пасовищах, а при їх відсутності застосовувати так званий режим «дрібної годівлі» - годівлення свіжоскошеної зеленої маси невеликими порціями 10-20 разів на добу.

На літній період припадає більше половини виробництва молока. Основними і досить дешевими кормами у цей період є пасовищна трава і корми зеленого конвейєру, які використовуються з травня до листопада місяця (150-170 днів). При організації годівлі корів у літній період необхідно враховувати, що зелені корми мають низьку загальну поживність та високі рівні протеїну, вітамінів та деяких мінеральних речовин (особливо калію), а також значні коливання за вмістом цукрів і клітковини.

На літню годівлю корів переводять поступово, упродовж 10-15 днів. У перші дні перехідного періоду корів випасають від однієї до трьох годин,

поступово збільшуючи тривалість випасання. Перед випасанням обов'язково годують об'ємистими кормами (краще сіно). Голодна худоба жадібно споживає молоду траву, що може призводити до порушень травлення (пронеси, тимпанія). Більш успішно можна провести перехід до літньої годівлі, згодовуючи зелені корми у стійлах у суміші з іншими кормами (соломою, силосом, сінажем), поступово збільшуючи їх даванку. У цей період важливо балансувати раціони за мінеральними речовинами (кальцієм, фосфором, натрієм, магнієм та сіркою), так як трава містить низькі рівні фосфору, магнію та високі рівні калію. Це вимагає введення до раціону фосфорних добавок та кухонної солі.

Упродовж літнього періоду використовується значна кількість різноманітних кормів (злакові і бобові трави та їх суміші), які відрізняються за хімічним складом та поживністю. При згодовуванні лише одних злакових чи бобових трав підтримання високої продуктивності неможливе. Це пов'язано з недостатньою збалансованістю раціонів за основними органічними і мінеральними речовинами та порушенням співвідношень між окремими елементами живлення. Тому тваринам необхідно згодовувати зелену масу у вигляді бобово-злакових сумішей. У випадках, коли неможливо корів забезпечити такими сумішами, різко змінювати у раціонах окремі види кормів не слід.

У годівлі корів також використовують гичку цукрових і кормових буряків. Вона містить значні рівні протеїну, каротину та мінеральних речовин і незначну кількість клітковини. Але як корм, через наявність у ній нітратів і солей шавелевої кислоти, які викликають розлади травлення, згодовувати її слід обережно. Доцільно використовувати гичку у раціонах тварин разом з грубими кормами з добавкою крейди у розрахунку 1 кг на 1 т гички. До поїдання гички корів необхідно привчати поступово (упродовж 3-4 днів). Використання лише зелених кормів у годівлі корів забезпечує добовий надій у межах до 15-20 кг.

Більш високих надоїв без підгодівлі корів концентратами, за рахунок одних зелених кормів, одержати неможливо.

Одним із застережень щодо годівлі корів у літнім період є те, що випасання їх по росі чи після дощу на пасовищах із значною кількістю бобових (конюшина, люцерна, еспарцет, буркун) може призводити до захворювання тварин на тимпанію.

Режим годівлі корів.

Для одержання високої продуктивності важливе значення має не лише нормування кормів, а й науково обґрунтований режим годівлі. Під режимом годівлі слід розуміти прийняті на фермі кратність, черговість та час роздавання кожного виду кормів тваринам протягом доби, а також способи і місце годівлі худоби.

Не лише кількість і якість кормів, а й правильна організація годівлі позитивно впливають на рубцеве травлення і засвоєння поживних речовин раціону.

На молочних фермах прийнята переважно триразова годівля корів. Вранці і ввечері коровам дають половину добової норми концентратів, коренеплодів і соломи, а в середині дня сіно. При дворазовій годівлі добову кількість грубих і концентрованих кормів згодовують однаковими порціями ввечері і вранці, а

соковиті - за один або два прийоми.

Доведено, що коренеплоди згодовувати худобі необхідно за два рази перед даванкою силосу чи грубого корму, оскільки поїдання їх після силосу не створює сприятливих умов для розвитку мікроорганізмів у передшлунках.

Коренеплоди, соломку, концкорми згодовують подрібненими у вигляді сумішей. Соломку обробляють хімічними реагентами, що підвищує її поживність, здобрюють, запарюють.

Концентровані корми краще засвоюють ься у вигляді комбікорму чи сумішей. Давати коровам дерть із одного виду зерна недоцільно.

Нині у більшості господарств поширене чотирикратне, протягом доби, роздавання кормів. Наукові дослідження і передовий досвід доводять можливість і доцільність переведення на багатократне роздавання кормів, що узгоджується з біоритмікою поведінки тварин і сприяє підвищенню молочної продуктивності на 10-15%.

При стійловій системі утримання всі корми згодовують коровам із годівниць. При безприв'язному утриманні концентровані корми роздають коровам у доїльному залі за допомогою дозаторів, а до грубих кормів і силосу тварини мають вільний доступ.